ראש השנה יב. (נקודתיים) עד יב: (10 שורות מלמטה)

ביאורים

אלו מינים חייבים במעשרות מהתורה? רוב הראשונים: רק דגן (תבואה) תירוש (ענבים) ויצהר (שמן).
דעה שהובאה בריטב"א (ב"מ פט:): שבעת המינין.
רמב"ם: כל הפירות.

ברייתא

א' תשרי הוא ראש השנה ל:

- מעשר ירקות. (ירק שנלקט לפני ר"ה נחשב לשנה הקודמת, ירק שנלקט אחרי ר"ה נחשב לשנה החדשה)
- מעשר דגן ומעשר בהמה. (שהוא מדאורייתא)
- נדרים. (אם אמר 'לשנה זו' - כשיגיע א' תשרי תסתיים השנה)

ישנם 2 סוגי ירק (ולכן נקטה המשנה "ירקות" בלשון רבים)

ירק שרגילים לאוגדו – מתחייב (אף באכילת עראי) כשיאגד.

ירק שלא רגילים לאוגדו – מתחייב (אף באכילת עראי) כשימלא את הכלי.

מעשר ירק הוא מדרבנן, בעוד שמעשר דגן הוא מהתורה
(והברייתא הקדימה את הירקות שהם מדרבנן על הדגן שהוא מהתורה משום חביבות דיני החכמים)

אפילו אם נדר בכ"ט אלול.
(גם הדעה שסוברת שיום אחד לא נחשב לשנה, מודה שכאן זה מספיק כיוון שגם ביום אחד מצטער)

ואם אמר "לשנה" – מונה 12 חודשים במדויק.

מדוע ראש-השנה לנדרים הוא תשרי?
כי דרך בני אדם לקרוא לתשרי ר"ה. (ובנדרים הולכים אחר לשון בני אדם)

מנין שבשנה ה-3 לא מפרישים מעשר שני?

"כי תכלה לעשר... בשנה השלישית שנת המעשר" –

בשנה זו נוהג רק אחד מן המעשרות שנהגו ב2 השנים שלפניה.

לכן:
מעשר ראשון – מפרישים.
מעשר שני – מתבטל.
מעשר חדש – בנוסף מפרישים מעשר עני ככתוב בהמשך הפסוק *("ונתת... לגר ליתום ולאלמנה").*

קושיה

אולי כוונת הפסוק היא ששום מעשר לא נוהג בשנה זו (לא ראשון ולא שני) חוץ מהמעשר המוזכר בהמשך הפסוק (=מעשר עני)?

תירוץ

יש מקורות מפורשים לכך שמעשר ראשון נוהג כל שנה:
ר' יהודה: "ובא הלוי" – כל זמן שבא תן לו.
ריב"ל וראב"י: מעשר ראשון הוקש לנחלה, שאין לו הפסק לעולם. *("ואל הלוים... המעשר אשר נתתי לכם מאתם מנחלתכם")*